

BOEKBESPREKINGEN

W. J. B. Houston: *Walther's orthodontic notes*. 3e druk, 174 pag., 71 afb. John Wright & Sons Ltd., Bristol 1976. Prijs £ 3.75.

Het oorspronkelijk door D. P. Walther geschreven boekje is bij de derde druk herzien door Houston. Volgens het voorwoord is het een standaard tekstboek geworden in de 15 jaar van zijn bestaan. Het pretendeert niet meer te zijn dan een verzameling van aantekeningen voor de student en de algemeen-practicus.

Behandeld worden de gebruikelijke diagnostische en therapeutische zaken en iets over de schedelgroei en de gebitsontwikkeling.

Hoofdstuk XVII handelt over kaakchirurgische ingrepen in relatie tot de orthodontie en hoofdstuk XVIII over gespleten lippen en kaken. Twee appendices houden zich bezig met de beschrijving van de diagnostiek en definities. Een index vergemakkelijkt het naslaan.

Al met al lijkt een redelijk compleet overzicht gegeven te worden. Bezieet men de hoofdstukken echter apart, dan doet zich de vraag voor of deze aantekeningen bij een zo complexe materie niet wat summier zijn. Zo wordt in het hoofdstuk over de gelaats- en schedelgroei niet gerept van de puberteitsgroei en ook niet over de verschillen tussen jongens en meisjes.

Dat de hoek tussen Frankfort en mandibulair vlak een index vormt voor de 'anterior intermaxillary height' is slechts de halve waarheid. Prijzenswaardig is de aandacht, besteed aan de weke delen rond het gebit. Helaas is daarbij het probleem van het persen met de onderlip tussen onder- en bovenfront niet genoemd.

Bij de gebitsontwikkeling is niet duidelijk aangegeven op welke wijze de extra benodigde ruimte tijdens de wisseling van het front wordt verkregen.

Het toepassen van een classificatie van orthodontische afwijkingen gebaseerd op de relatie van boven- en onderfront, omdat daar vaak behandeling nodig is, lijkt wat beperkt en heeft het gevaar dat mogelijk de zijdelingse delen bij het geheel niet meer worden betrokken in de therapie, hetgeen echter wel noodzakelijk is.

Op dezelfde wijze kan een groot aantal andere punten worden gepresenteerd, doch dit lijkt niet zinvol. Vermeld zij nog, dat allerlei termen zonder voldoende omschrijving her en der in de tekst voorkomen. Dit werkt verwarrend en maakt het boekje alleen bruikbaar wanneer er adequate begeleiding bij de bestudering mogelijk is. Het geheel maakt de indruk dat oppervlakkig een aantal topics is aangesneden, waardoor het onjuiste beeld zou kunnen ontstaan dat de orthodontie een gemakkelijk vak is. Dit nu is zeker aan deze zijde van de Noordzee in veler ogen een gevaar, omdat lichtvaardig aangevangen orthodontische behandelingen vaak niet tot het gewenste stabiele resultaat leiden.

Resumerend kan gesteld worden, dat het boekje alleen met de nodige begeleiding een aantal studie-onderwerpen voor studenten aangeeft.

H. Boersma

G. Z. Wright: *Behaviour management in dentistry for children*. 266 pag., W. B. Saunders Company, Philadelphia-London-Toronto 1975.

Al zolang tandartsen kinderen behandelen worden ze geconfronteerd met moeilijk behandelbare kinderen. Mede door het gebrek aan specifieke kennis op dit gebied heeft men in het verleden de praktijkervaring met het behandelen van kinderen als beste leermeesteres gezien. In dit boek worden de basisprincipes van het omgaan met kinderen, de fasen in de groei en ontwikkeling, de invloed van het gezin en de tandheelkundige praktijk op het gedrag van kinderen uitgebreid en op basis van veel onderzoek beschreven. De schrijver heeft een aantal co-auteurs geselecteerd die allen hun sporen hebben verdiend in het wetenschappelijk onderzoek op dit gebied. Bovendien hebben zij allen een grote ervaring met het behandelen van kinderen. Daardoor worden de voor tandartsen doorgaans vage gedragswetenschappelijke principes zodanig gepresenteerd dat zij ook voor hen in de praktijk bruikbaar zijn. In de hoofdstukken drie, vier en vijf staan vele praktische aanwijzingen hoe men zenuwachtige kinderen – en hun moeders – verantwoord kan voorbereiden op de behandeling, dat men verschil moet maken in de benadering van een 4- en 6-jarig kind en waarom men dat moet doen, dat broertjes en zusjes een nuttige functie hebben bij het voorbereiden van de jongere kinderen uit het gezin op de behandeling, hoe men huilende en schreeuwende kinderen behandelbaar kan krijgen, hoe men praktisch gebruik kan maken van de leertheorie om kinderen te demonstreren wat men gaat doen, etc., etc. Over het motiveren tot betere mondhygiënische praktijken wordt op bladzijde 108 duidelijk vastgesteld dat men als tandarts mensen niet kan motiveren, dat zullen ze zelf moeten doen. Men kan echter wel de condities en de omstandigheden zodanig wijzigen dat de patiënt in staat is zichzelf te motiveren. Er worden handige tips gegeven om duim- en vingerzuigen af te leren. De toepassing van hypnose, zorg voor gehandicapte kinderen, de gedachten en meningen van kinderen over de tandheelkundige zorg, het gebruik van middelen als diazepam, meperidine en andere farmacologische stoffen, de training van assistentes bij de opvang van kinderen, groepsvoorlichting aan gezinnen, de praktijkinrichting, kortom er is letterlijk aan alles gedacht wat te maken heeft met de omgang en opvang van kinderen. De auteur is somber wanneer hij schrijft over de opvoeding van het kind in onze snel veranderende maatschappij. Door de enorme technologische en sociale veranderingen is de functie van het gezin en zijn omgeving dramatisch veranderd. Er komen steeds meer echtscheidingen, het traditionele gezin verdwijnt, de invloed van radio en T.V., het zijn alle factoren die consequenties hebben voor de harmonieuze ontwikkeling van het kind.

Hoewel men in het begin nog wel eens wat vaag is over een 'positieve dental attitude', de communicatie met kinderen misschien wat uitgebreider had kunnen behandelen en men mijns inziens zich wel eens wat overdreven uitdrukt, is dit boek een absolute 'must' voor iedereen die zich in de praktijk en het onderwijs met kinderen bezighoudt.

M. A. J. Eijkman